

یادداشت

تحریم بحران و اعتراض

سعید مدنی
جامعه شناس

به تدریج گرد و غبار حاصل از گفت‌وگوها و منازعات دیپلماتیک برای بازگشت به برجام در حال فرو نشستن است و به زودی نتیجه نهایی مذاکرات اعلام خواهد شد. این یادداشت بنا بر پیش بینی نتایج ندارد و قصد دارد به این سوال پاسخ دهد که پیروزی یا شکست مذاکرات چه تاثیر مشخصی بر روند اجتماعی ایران دارد؟ برای پاسخ به این سوال ابتدا دو مقدمه را باید در نظر داشت. نخست؛ اینکه جامعه ایران مدتهاست در وضعیت جنبشی قرار دارد. در وضعیت جنبشی عمدتا به بروز کنش ختم می‌شود. البته ناراضانی لزوما و در همه حال به اعتراض ختم نمی‌شود. برای مثال ممکن است ناراضیان به تعبیر هیر شمن گزینه سکوت را انتخاب کنند یعنی با انگیزه‌های مختلف از محافظه کاری تا وفاداری روزگار بگذرانند و با وجود ناراضیانی از وضع موجود سکوت اختیار کنند. گروه دیگر هم ممکن است بارد دو گزینه «اعتراض» یا «سکوت» گزینه «خروج» را انتخاب کنند. نمود بارز گزینه خروج، مهاجرت است. شواهد نشان می‌دهد که بخش مهمی از جامعه تمایل به اعتراض دارد. بر همین اساس و به‌ویژه طی دو دهه اخیر شاهد افزایش تدریجی تعداد وقوع تجمعات هستیم. مجموعه این شرایط است که بر اساس آن می‌توان ایران را جامعه جنبشی نامید. دوم اینکه؛ می‌توان فهرستی از مسائل متعدد سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی را به عنوان علل و عوامل اعتراضات بر شمرد. سه رکن مهم ساختار عبارت‌اند از قوانین بالادستی به‌ویژه قانون اساسی، رویه‌های پذیرفته شده و مناسبات جاری در نظام حکمرانی. بنابر این جابه‌جایی مدیران یا تغییرات درون ساختاری و بدون تغییر آن امکان کنترل یا کاهش بحران‌های کنونی نیست. با در نظر گرفتن دو مقدمه سوال مهمی که باید به آن پاسخ‌داد این است که آیا توافقی با عدم توافق هسته‌ای می‌تواند به اصلاحات ساختاری در نظام حکمرانی ختم شود؟ برای پاسخ به این سوال اجازه‌دهید به اختصار نتایج گزارشی که چندی پیش از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی منتشر شد را مرور کنیم. این گزارش رسمی تحت عنوان «برآورد بدهی‌های دولت ایران به بخش‌های مختلف طی دور -۱۴۰۰ تا ۱۴۰۶ تحت دو سناریوی رفع تحریم‌های اقتصادی و تداوم تحریم‌ها» نشان می‌دهد در صورت تداوم تحریم‌ها نرخ رشد سالیانه ارز به طور متوسط سالیانه برابر ۵۰ درصد خواهد بود. معنای دیگر این برآورد آن است که در سال ۱۴۰۶ نرخ دلار برابر ۲۸۴ هزار و ۸۰۰ تومان خواهد شد. در همین دوره میانگین رشد سالیانه تورم ۷٫۵ درصد خواهد بود و در سال پایانی (۱۴۰۶) نرخ تورم سالیانه برابر ۶۵ درصد خواهد شد. اما در صورت رسیدن به توافق و لغو تحریم‌ها نرخ رشد سالیانه ارز متوقف نخواهد شد و به‌طور میانگین سالیانه شاهد رشد قیمت ارز معادل ۲۱ درصد خواهیم بود یعنی در سال ۱۴۰۶ نرخ دلار برابر ۵۵ هزار و ۴۴۰ تومان خواهد شد. همچنین در صورت لغو تحریم‌ها نرخ تورم همچنان به طور متوسط سالیانه ۲٫۸ درصد رشد خواهد داشت و در سال ۱۴۰۶ میزان تورم برابر ۲۵ درصد خواهد شد. بر این اساس لغو کامل تحریم‌ها نیز قادر نخواهد بود به تمام مسائل پاسخ دهد یا قدری از فشار وارده به گروه‌های درآمدی پایین و متوسط بکاهد. با در نظر گرفتن شرایط مورد اشاره حتی در صورت توافق ایران و کشورهای غربی و لغو تحریم‌ها تغییر عمده‌ای که منجر به کاهش حادتری مشکلات کنونی شود رخ نخواهد داد. درآمدهای نفتی حاصل از احتیاجی برنامه نه تنها به کار توسعه ایران نخواهد آمد بلکه گاه به ادامه هدر رفت منابع نیز کمک خواهد کرد. اما تردیدی نیست که سرازیر شدن منابع جدید پس از برداشتن تحریم‌ها در کوتاه مدت اثرات محدود و موقتی بر وضعیت معیشتی خانوارها دارد. در این صورت آیا این بهبود وضعیت نسبی و حداقلی می‌تواند از میزان ناراضیانی بکاهد؟ پاسخ دوگویی به این سوال منفی است.

دیدگاه

تقصیر ماست از چین و روسیه نیامو ختم

ادامه از صفحه اول / روسیه دو قرن است که غرب را تهدید

می‌کند؛ای غرب‌ستیزی از زمانه‌گارترین سنت‌های فرهنگی و سیاسی روسیه است؛ فرقی هم نمی‌کند تزار، استالین یا پوتین صاحبخانه کرملین باشد.بعید است که کسی در جهان این دوا دعاو و پیشفرض را رد کند. حال بیا بید روابط اقتصادی چین و غرب را بررسی کنیم: یک‌در سال ۱۹۷۹ تبادل تجاری چین با آمریکا روی دهیم (صادرات واردات) و چهار میلیارد دلار بود. پس از برقراری روابط دیپلماتیک و عقد معاهدات تجاری دوجانبه با رشدی شتابان امروز به بیش از ۶۰۰ میلیارد دلار رسیده است و حتماً می‌دانید طرف صادرات چین به آمریکا بسیار می‌چرب. وضع تجاری چین و اتحادیه اروپا هم همین است. در ۲۰۲۰ چین بزرگ‌ترین صادرکننده به اتحادیه اروپا بود یا بیش از ۲۲ درصد (در مقابل، سومین مقصد اصلی واردات کالا‌های اروپایی بود(۱۰۵ درصدواردات چین از اروپا بود). دو: اتحادیه اروپا بزرگ‌ترین شرک تجاری روسیه است. در سال ۲۰۲۰ حدود ۳۸ درصد کل صادرات روسیه روانهٔ اروپا شده و در مقابل، ۳۵ درصد از واردات روسیه از اتحاداروپا آمده‌است. روسیه ۲۶ درصد نفت و ۴۰ درصد گاز اتحادیهٔ اروپا را تأمین می‌کند. این تجارت بالاد در مورد آمریکا نیز وجود دارد. روسیه و آمریکا در سال ۲۰۱۹ تجارتی ۲۸ میلیارد دلاری داشته‌اند و جالب این‌که از این رقم ۱۶۵ میلیارد سهم صادرات روسیه به آمریکا و ۵۸ میلیارد سهم صادرات آمریکا به روسیه بوده‌است. یعنی صادرات روسیه به آمریکا سه برابر صادرات آمریکا به روسیه است. البته روسیه شریک تجاری بزرگی برای آمریکا نیست و دلیل این امر را باید در کوچکی اقتصاد روسیه در برابر آمریکا جست (یعنی دلیل سیاسی ندارد). نتیجه‌گیری: بیا بید اعداد و ارقام را باور کنیم. اعداد هیچ‌گاه دروغ نمی‌گویند. اگر یک سینی یا ده سیب روی میز باشد، هیچ معلم، دانشمند، روحانی، استاد و شعیده‌بازی نمی‌تواند شما را مجاب کند تعداد سیب‌ها ده‌تا نیست و هفت‌تاست. اعداد را همه باور داریم. حقیقت در اینجا نهفته است. این همان درس اصلی است که ما باید از چین و روسیه می‌آموزیم و نیامو ختمیم؛ و اگر نیامو ختمیم گناهش را گردن چین و روسیه نباید بیندازیم. البته اگر چین و روسیه روزی به این جمع‌بندی رسیدند که تجارت را از سیطرهٔ سیاست - تا حد امکان - مستثنا کنند، چیزی نبود که یک‌شبه آموخته باشند. روسیه هفت دهه لجبوانه کاپیتالیسم ستیزی پیشه کرد تا سرانجام روزی سرش به سنگ خورد. چین نیز پس از سه دهه تجربهٔ کمونیستی مطلق فهمید باید راهش را عوض کند. و البته هر دو کشور نیاز پاداش این تغییر سیاست را گرفتند. کیست که منکر این باشد که چین بالای جان آمریکا، اروپا و حتی جهان شده است و روسیه نیز دیگر آن لاشه گندیدهٔ ۱۹۹۰ نیست؛ چین و روسیه با یک قرن تجربه بیش چشم ما فریاد می‌زنند: اقتصاد را فدای سیاست نکنید! ما نمی‌شویم! گناه آنها چیست؟

محمد تقی فاضل میبدی یزدی در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

تکلیف خود را با جهان «یک بار برای همیشه» روشن کنید

خرف چند ماه صد درصد افزایش داشته باشد؟ در چنین شرایطی مجلس قانونی را تصویب می‌کند که خانواده‌ها فرزندانی بیشتری داشته باشند تا جمعیت رشد کند. آیا دولت و مجلس این سؤال را از خود نمی‌پرسد که جوانان چرا ازدواج نمی‌کنند و یا زوجین جوان چرا بچه‌دار نمی‌شوند؟ در پاسخ باید عنوان کرد دلیل اصلی این وضعیت مشکلات اقتصادی و اشتغال است. هنگامی که جوان شغل و درآمد نداشته باشد چگونه می‌تواند ازدواج کند و یا بچه‌دار شود؟ آیا دولت و مجلس وضعیت بازار را نمی‌بینند؟ اگر واقعا دولت و مجلس به دنبال افزایش جمعیت هستند در مرحله نخست باید مشکلات معیشتی و اقتصادی جوانان را حل کنند تا جوانان تشویق شوند که ازدواج کنند و از سوی دیگر بچه‌دار شوند. نمی‌توان از طریق منع اقلام ضدبارداری برای مردم اجبار ایجاد کرد که بچه‌دار شوند. این رویکرد صحیح نیست و به نتیجه نمی‌رسد. امروز جامعه ما در حال پیر شدن است که این وضعیت در آینده خطرناک است. باید برای این‌گونه چالش‌ها راهکارهای علمی و کاربردی پیدا کرد، بلکه نمی‌توان با راه‌حل‌های کوتاه‌مدت و مسکن بسنده کرد.

دولت تلاش می‌کند با به نتیجه رساندن مذاکرات هسته‌ای تحریم‌های اعمال شده علیه ایران را بردارد تا به واسطه آن وضعیت اقتصاد داخلی را بهبودبخشد. با توجه به شرایط مذاکرات چه چشم‌اندازی را پیشش روی اقتصاد کشور مشاهده می‌کنید؟

اقتصاد کشور مدت‌هاست که با سیاست خارجی گره خورده و اتفاقاتی که در عرصه بین‌المللی برای ایران رخ می‌دهد در وضعیت اقتصاد داخلی تاثیرگذار است. مذاکرات در دولت روحانی در آستانه به نتیجه رسیدن بود و طرفین آماده توافق بودند. با این‌وجود برخی گروه‌ها و جریان‌های رادیکال با ایجاد هجمه علیه دولت اجازه چنین کاری را ندادند. این عده برجام را برای کشور خطرناک می‌دانستند و بر این باور بودند که دولت روحانی در ماجرای برجام به‌خوبی عمل نکرده است. این گروه درک صحیحی از وضعیت بین‌المللی ندارند و به همین دلیل اجازه ندادند مذاکرات در دولت روحانی به نتیجه برسد. بدون تردید اگر این اتفاق رخ‌دهد بود در شرایط فعلی کشور به‌خوبی عمل نکرده‌است. این گروه مشروطه به ایرانیان کرد تا تلاش خیانتی است که آمریکا در کودتای ۲۸ مرداد به ایرانیان کرده است. در جنگ‌های ایران و روس بخش‌های مهمی از کشورها را روس‌ها تصاحب کردند. در نتیجه اگر ما در شرایط کنونی بخواییم با تکیه بر شرق و به خصوص روسیه و چین در مقابل غرب بایستیم درنهایت به هیچ جانی‌رسیم و درنهایت دستاوردی به دست نخواهیم آورد.

برنج ۴۰ هزار تومان بوده اما امروز ۸۰ هزار تومان است؟ این وضعیت درباره دارو نیز وجود دارد. این در حالی است که با توجه به شیوع ویروس کرونا اغلب مردم کشور به دارو نیاز دارند. اگر به قیمت داروها دقت کنیم متوجه می‌شویم که داروها به گران‌ترین قیمت ممکن به دست مردم می‌رسد. این اتفاق در حالی رخ می‌دهد که دولت و مجلس انقلابی به مردم قول دادند که تورم را کنترل کنند و اجازه ندهند گرانی‌ها ادامه پیدا کند. کسانی که

دولت آقای رئیسی در ماه‌هایی که سکان مدیریت کشور را به دست گرفته به چه میزان موفق شده در بین اقشار مختلف مردم امیدواری نسبت به آینده ایجاد کند؟

در جامعه ما دولتمردان در هر برهه‌ای از تاریخ که بر سر کار بوده‌اند از واقعیت‌های جامعه فاصله داشته‌اند. شرایط به شکلی است که آنچه در جامعه می‌گذرد از چشم مسئولان ما پنهان بوده است. این وضعیت تنها در این دولت وجود ندارد، بلکه در همه دوره‌های حکومتی مشکلات کنونی شود رخ نخواهد داد. درآمدهای نفتی حاصل از احتیاجی برنامه نه تنها به کار توسعه ایران نخواهد آمد بلکه گاه به ادامه هدر رفت منابع نیز کمک خواهد کرد. اما تردیدی نیست که سرازیر شدن منابع جدید پس از برداشتن تحریم‌ها در کوتاه مدت اثرات محدود و موقتی بر وضعیت معیشتی خانوارها دارد. در این صورت آیا این بهبود وضعیت نسبی و حداقلی می‌تواند از میزان ناراضیانی بکاهد؟ پاسخ دوگویی به این سوال منفی است.

دولت از کدام واقعیت‌های جامعه فاصله دارد؟

واقعتهایی که در بازار و اقتصاد کشور وجود دارد. اقتصاد به دو وجه قابل تحلیل است. یک وجه آن تئوری و نظریه‌های اقتصادی است که عده‌ای در اتاقی می‌نشینند و با کاغذ و عدد و رقم درباره وضعیت اقتصاد تصمیم‌گیری می‌کنند. در وجه تئوری عنوان می‌شود تورم نقطه‌بنقطه این رقم است. این در حالی است که واقعیت‌های موجود در بازار چیز دیگری را نشان می‌دهد و هنگامی که مردم با واقعیت‌های بازار و گرانی‌ها مواجه می‌شوند شرایط تفاوت‌های معناداری با وجه تئوریک ماجرا دارد. اینکه طی چند ماه قیمت برنج از چهل هزار تومان به هشتاد هزار تومان رسیده چه معنایی می‌تواند داشته باشد؟ مردم باید نام این وضعیت را چه بگذارند؟ چرا باید میزان تورم در

چرا باید میزان

تورم در ظرف چند ماه صد درصد افزایش داشته باشد؟ در چنین شرایطی مجلس قانونی را تصویب می‌کند که خانواده‌ها فرزندانی بیشتری داشته باشند تا جمعیت رشد کند. آیا دولت و مجلس این سؤال را از خود نمی‌پرسد که جوانان چرا ازدواج نمی‌کنند و یا زوجین جوان چرا بچه‌دار نمی‌شوند؟ در پاسخ باید عنوان کرد دلیل اصلی این وضعیت مشکلات اقتصادی و اشتغال است. هنگامی که جوان شغل و درآمد نداشته باشد چگونه می‌تواند ازدواج کند و یا بچه‌دار شود؟ آیا دولت و مجلس وضعیت بازار را نمی‌بینند؟ اگر واقعا دولت و مجلس به دنبال افزایش جمعیت هستند در مرحله نخست باید مشکلات معیشتی و اقتصادی جوانان را حل کنند تا جوانان تشویق شوند که ازدواج کنند و از سوی دیگر بچه‌دار شوند. نمی‌توان از طریق منع اقلام ضدبارداری برای مردم اجبار ایجاد کرد که بچه‌دار شوند. این رویکرد صحیح نیست و به نتیجه نمی‌رسد. امروز جامعه ما در حال پیر شدن است که این وضعیت در آینده خطرناک است. باید برای این‌گونه چالش‌ها راهکارهای علمی و کاربردی پیدا کرد، بلکه نمی‌توان با راه‌حل‌های کوتاه‌مدت و مسکن بسنده کرد.

دولت تلاش می‌کند با به نتیجه رساندن مذاکرات هسته‌ای تحریم‌های اعمال شده علیه ایران را بردارد تا به واسطه آن وضعیت اقتصاد داخلی را بهبودبخشد. با توجه به شرایط مذاکرات چه چشم‌اندازی را پیشش روی اقتصاد کشور مشاهده می‌کنید؟

اقتصاد کشور مدت‌هاست که با سیاست خارجی گره خورده و اتفاقاتی که در عرصه بین‌المللی برای ایران رخ می‌دهد در وضعیت اقتصاد داخلی تاثیرگذار است. مذاکرات در دولت روحانی در آستانه به نتیجه رسیدن بود و طرفین آماده توافق بودند. با این‌وجود برخی گروه‌ها و جریان‌های رادیکال با ایجاد هجمه علیه دولت اجازه چنین کاری را ندادند. این عده برجام را برای کشور خطرناک می‌دانستند و بر این باور بودند که دولت روحانی در ماجرای برجام به‌خوبی عمل نکرده‌است. این گروه درک صحیحی از وضعیت بین‌المللی ندارند و به همین دلیل اجازه ندادند مذاکرات در دولت روحانی به نتیجه برسد. بدون تردید اگر این اتفاق رخ‌دهد بود در شرایط فعلی کشور به‌خوبی عمل نکرده‌است. این گروه مشروطه به ایرانیان کرد تا تلاش خیانتی است که آمریکا در کودتای ۲۸ مرداد به ایرانیان کرده است. در جنگ‌های ایران و روس بخش‌های مهمی از کشورها را روس‌ها تصاحب کردند. در نتیجه اگر ما در شرایط کنونی بخواییم با تکیه بر شرق و به خصوص روسیه و چین در مقابل غرب بایستیم درنهایت به هیچ جانی‌رسیم و درنهایت دستاوردی به دست نخواهیم آورد.

فرارو

افزایش نقش آفرینی ایران و روسیه در بازارهای نفت و گاز جهان

ابعاد مختلف همکاری تهران و مسکو

آرمان ملی: امضای تفاهم‌نامه‌های همکاری بین ایران و روسیه در صنعت نفت و گاز که هم‌زمان با سفر رئیس‌جمهوری اسلامی ایران به مسکو انجام شد، می‌تواند علاوه بر افزایش ظرفیت تولید ایران، امکان حضور فعال‌تر در بازارهای صادراتی جهان را برای کشور به دنبال داشته باشد.

دستاورد سفر به روسیه

سفر ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور ایران به روسیه اگرچه ابعاد سیاسی، اقتصادی و تجاری فراوانی به همراه داشته است اما شاید مهم‌ترین بعد آن را باید در افزایش همکاری ۲ کشور در زمینه انرژی دانست. اهمیت موضوع انرژی در این سفر آن‌چنان زیاد بود که وزیر نفت روز قبل از سفر رئیس‌جمهوری راهی مسکو شد تا راپرتهای خود را با شرکت‌های فعال در این زمینه آغاز کند. همچنین به دلیل اولویت انرژی در همکاری‌های ایران و روسیه، «جواد اوجی» وزیر نفت ایران به عنوان رئیس ایرانی کمیسیون مشترک اقتصادی ایران و روسیه انتخاب شد. اوجی درباره دیدار با شرکت‌های روسی فعال در زمینه نفت و گاز، گفت: در ۴ ماه گذشته با شرکت‌های توانمند روسی، مذاکرات متعددی انجام شد که در جلسات این سفر برخی از آن مذاکرات به توافق‌های بسیار مهمی منجر شد. بعضی از تفاهم‌نامه‌هایی که در این سفر امضا شد، به‌طور قطع می‌تواند تاثیر بسزایی در صنعت نفت داشته باشد زیرا ایران و روسیه در عرصه انرژی در جهان بازیگران قوی هستند و با ظرفیت‌هایی که در صنعت نفت دارند می‌توانند تاثیر شرکت‌های روسی، این همکاری با مشارکت فعال تاثیر گسترده‌ای برای کشور دارد. وی درباره مذاکرات برای سوپ گاز روسیه از خاک ایران توضیح داد و گفت: در سفر اخیر، بحث سوپ گازی روسیه از خاک ایران مطرح شد. در ماه‌های اخیر سوپ گازی از ترکمنستان به جمهوری آذربایجان از خاک ایران محقق شد که همین پیشنهاد به طرف روس برای سوپ گاز این کشور از آذربایجان به جنوب ایران به‌منظور صادرات مطرح شد که می‌توان این گاز را در قالب ال‌ان‌جی به هر نقطه‌ای در جهان صادر کرد. اما چرا همکاری در صنعت نفت و گاز می‌تواند مهم‌ترین حلقه اتصال اقتصاد ۲ کشور ایران و روسیه به شمار رود و این در حالی است که ۲ کشور در بسیاری از زمینه‌ها قریب هم در بازارهای جهانی هستند؟ ایران و روسیه به‌عنوان بزرگ‌ترین دارندگان ذخایر گاز جهان هستند. این دو کشور در مجموع حدود ۳۵ درصد از ذخایر گاز دنیا را در اختیار دارند و نزدیکی آنها به بازارهای مصرف گاز دنیا در آسیا و اروپا ممکن است رقابت را به دنبال داشته باشد. با این حال استفاده از فرصت‌ها برای افزایش همکاری می‌تواند زمینه تعامل در صنعت نفت و گاز را بین دو کشور هموار کند. روسیه با توجه به پیشرفت‌هایی که در بخش گاز اعم از اجرای پروژه‌های بزرگ به‌ویژه در آب‌های عمیق فناوری حفاری و تأمین مالی پروژه‌ها دارد، می‌تواند با انتقال تجربه‌ها به تسهیل و اجرای پروژه‌هایی از قبیل توسعه میدان‌های گازی، کارخانه‌های ال‌ان‌جی و احداث خط لوله در آب‌های عمیق به ایران کمک کند. با این حال روسیه و ایران به دنبال افزایش صادرات گاز خود هستند. در این میان برخی مدعی شده‌اند که روسیه مانع صادرات گاز ایران به اروپا است. با توجه به این موضوع برخی معتقدند ضرورتی ندارد گاز ایران به روسیه برود، اما برخی دیگر صادرات گاز به اروپا را از نظر سیاسی و اقتصادی راهبردی می‌دانند. ایران و روسیه به‌نسبی اوج قریب هر دو تجارت گاز محسوب می‌شوند. روسیه ابزار صادرات گاز به اروپا را دارد و این کشور می‌تواند با قیمت‌هایی به شدت اقتصادی گاز خود را تولید کرد و به اروپا برساند. بنابر این زمانی که ایران می‌خواهد وارد بازار اروپا شود، قیمت، مساله مهمی است که آیا ایران توان رقابت با قیمت روسیه را دارد و آیا انعطاف‌پذیری در پیشنهادهای قیمتی از سوی ایران وجود دارد؟ در هر حال روسیه از ایران به اروپا نزدیک‌تر است و زیرساخت‌های لازم برای حضور در این بازار را نیز ایجاد کرده و توسعه داده است و پیشینه حضور در این منطقه را دارد و قطعاً روسیه نمی‌خواهد که رقیبی در بازار گاز اروپا داشته باشد.

فرصت توسعه همکاری با روسیه

باوجود اینکه ایران در تلاش است تا بازارهای صادراتی گاز خود را گسترش دهد، اما مصرف بالای گاز در کشور و به‌ویژه در فصل سرما، برنامه‌های صادراتی ایران را برای گاز را دچار اختلال خواهد کرد. همه گاز تولیدی و حتی بیشتر از آن در کشور مصرف می‌شود. ایران از نظر ذخایر گازی مشکلی ندارد و ظرفیت آن وجود دارد، اما باید آن را باافعل کرد که آن‌هم نیازمند سرمایه‌گذاری و جذب منابع مالی و انسانی است. روسیه بزرگ‌ترین ذخایر گازی جهان را دارد. همچنین روسیه روزانه در حدود ۱۰ تا ۱۲ میلیون بشکه نفت تولید می‌کند و جزو غول‌های نفتی و گازی در منطقه است. در عرصه بین‌الملل سرمایه‌گذاری می‌کند. ایران می‌تواند از این فرصت استفاده کرده و با توسعه همکاری‌ها با روسیه علاوه بر افزایش ظرفیت تولید نفت و گاز خود، منابع هیدروکربوری خود را با بازارهای صادراتی متفاوتی راهبردی بیشتر از زمینه مشترک در اقتصاد، رفع موانع بانکی، گمرکی و زیرساختی، تقویت همکاری تهران و مسکو در حوزه نفت و انرژی و سرمایه‌گذاری مشترک در طرح‌های زیربنایی انرژی مورد بررسی قرار گرفت. همچنین نقشه جامع و کامل همکاری با روسیه که از سوی ایران در بخش بالادست (توسعه میدان‌های نفت و گاز)، بخش پایین‌دست (توسعه پتروپالایشگاه‌ها و پتروشیمی) همچنین انتقال تجهیزات و فناوری راهبردی مورد نیاز صنعت نفتون شده بود، مورد تأکید قرار گرفت. از سوی دیگر، ایران با توجه به زیرساخت‌های موجود آمدگی خود ارای تجارت و سوپ گاز از روسیه به ایران و دیگر کشورهای همسایه اعلام کرد، همچنین پیشنهادهایی در زمینه تبدیل گاز به ال‌ان‌جی و صادرات در قالب آن ارائه شد. مقرر شد از توان شرکت‌های روسی در ساخت تجهیزات و انتقال فناوری استفاده شود، همچنین پیشنهاد شد شرکت‌های روس در کشور با تأسیس کارخانه مشترک در ایران و تولید تجهیزات، افزون بر استفاده در ایران، آن را صادر کنند. سرانجام چند سند مهم با روس‌ها برای توسعه میدان‌های نفت و گاز، پتروپالایشگاه و انتقال فناوری امضا شد که وزیر نفت معتقدست مردم آثار این توافق‌ها را به‌زودی خواهند دید.